



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Secvnda, Qva Continentvr Socratis Scolastici  
Constantinopolitani lib. 7. Theodoriti Cyrensis episcopi lib. 5

**Christopherson, John**

**[Köln], 1569**

De Messalianorum haeresi. Cap. X.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-12704**

**I**sta cura ab imperatore longe illustrissimo de doctrina apostolica suscepta fuit. Eodem tempore Audæus quidam tum genere, tum lingua Syrus, nouorum dogmatum inuentor vixit: qui iam dudum nefaria scelera parere cœperat ille quidem, sed tum oculis omnium ea subiecit. Nam primum stultè & inconsideratè intellexit illud: Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram: quippe deum formam habere humanam existimauit, & membri corporis circumdatum suspicatus est, neque sensum ac sententiam sacræ scripturæ omnino percepit, quæ non raro dei actionibus nomina humanorum membrorum tribuit. Et propterea, quorum ingenia res paulo subtiliores non capiunt, ad hoc modo de diuina prouidentia sentiendum perfacile inducuntur. Huic impietati alias non dissimiles opiniones adiunxit. Nam ex Manetis errore aliquid decerpens, deum omnium rerum moderatorem, neque ignis neque tenebrarum opificem esse asseruit. Verum qui eius sectam sequuntur, ista aliaque, quæ sunt de genere eodem, occultant: quos feruntur ab ecclesiasticis conuentibus propterea segregatos esse, quod pars illorum execrabile exercent scœnus, pars mulierum consuetudine, non ut lex postulat coniugii, sed nefarie impieque vtuntur. Cæterum si qui ab istis vitis sunt vacui, hi cum illis liberè communicant: & ob eam causam predicant se separatim vitam degere, sicque suorum dogmatum celant blasphemiam. Est tamen hæc simulatio plena arrogantia, & ex doctrina pharisaica plane nata. Nam accusant illi quidem ipsum animorum & corporum medicum, & quodammodo sic cum sanctis apostolis verba faciunt: Quare cum publicanis & peccatoribus manducat magister vester? Etiam per prophetam de huiusmodi deus sic loquitur: Qui dicunt, mundus sum, ne me tangas: hic est fumus iræ meæ. Sed istorum refutare dementiam non est huius quidem temporis: Ad ea igitur quæ sequuntur, percurramus.

Marc. 2.

De Messalianorum heresi. CAP. X.

Per

**P**Er idem tempus Messalianorum hæresis cœpit pullulascere. Hos, qui nomen eorum in Græcum vertunt. **ΕΥΧΙΤΑΣ**, id est, precatores vocant. Habent etiam aliam appellationem ex rei effectu ductam. Nuncupantur enim **εὐθεσιασται** id est, spiritu aliquo afflati, propterea quod vim dæmonis cuiusdã in animos suos admittunt, eãque spiritus sancti præsentiam esse arbitrantur. Quorum autem mentes hæc contagio penitus infecerit, hi laborem manuum, velut vtiliosum & improbum auersantur: atque quieti se dedentes, visa somniorum, prophetias nominant. Huius hæresis principes sunt, Dadoes, Sabbas, Adelphius, Hermas, Symeones, & alii præterea, qui à communione ecclesiastica minime se separant, propterea quod diuinã escam, de qua Christus dominus sic loquitur: qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, viuet in æternũ, neque prodesse cuiquam neque obesse affirmat. Porro erroris morbũ occultare nituntur, & post reprehensiones impudenter negant se eo laborare, & illis, qui in eadem sunt opinione, quam ipsi animo complectuntur, ecclesia interdicunt. Ob hanc causam Letoius ecclesiæ Melitensis episcopus, vir singulari studio erga pietatem exardescens, cum videret multa monasteria, imo verò speluncas latronum, hunc contraxisse morbum, ea incendit & lupos à grege abegit. Eodem modo præstantissimus ille Amphilocheus, vrbis primariæ Licaoniæ pastor, & moderator totius nationis, cum intellexisset eã perniciem in illa loca inuasisse, denuò repulit, & greges, quos ipse verbo pavit, illa labe eripuit. Quinetiam Flauianus, Antiochiæ episcopus, vir multorum sermone celebratus, cum accepisset hos Edeffæ ætatem agere, & suum venenum in vicinorum animos infundere, missa ad eos monachorũ turba, deduxit Antiochiam, & morbum, quem pernegabãt, extorsit ad hunc modum. Primum dixit accusatores calumniari, & mentiri testes: deinde Adelphium admodum senem, benignè vocat ad se, propè assidere iubet. Tum, quoniam, inquit, ò senex, ad longinquũ temporis spatiũ vitã perpagauimus. idcirco & natura humana, & fraudulenti dæmonũ aduersariorũ conatus nobis accuratius perspecti sunt & cogniti. Multoque etiã vsu, quæ & quanta sint dona gratiæ, edocti sumus. Isti cum sint iuuenes, & nihil istarũ rerũ exqui  
sire

THEODOR. HISTOR.

sitè norint, sermones spirituales audire vix aut ne vix quidem ferunt. Itaq; tu, quæso, dic mihi, qua ratione affirmatis, & spiritum contrarium recedere à vobis, & sancti spiritus gratiam aduentare. His verbis senex ille delinitus, venenum occultatum exprompsit vniuersum, dixitque diuini baptismatis lauacrū, his, qui eo tincti erant, nihil omnino prodesse, sed solas preces ardētes dæmonē in animis habitantē expellere. Nam singulos, qui eduntur in lucē, ex primo parente, vt naturā, ita dæmonū seruitutē traxisse. Quibus ex animis oratione expulsis, spiritū sanctū deinceps accedere, suāq; præsentia tū sensibus, tū visui ostēdere, & nō corpus solum perturbationum motibus liberare, verū etiam animū inclinatione ad deteriora profus eripere, adeo vt de cætero neque ieiunio opus sit ad corpus coercendū, neque doctrina ad refrenandam eius libidinem, & ad danda præcepta, quibus recta viuendi via incedere discat. Et qui sit huius rei compos factus, non modò à lasciuis corporis concitationibus liberum fore, verū etiam præuidere futura, & sanctam trinitatem oculis cernere. Itaque diuinus ille Flavianus, fœtido isto fonte effosso, & impiis eius riuulis patefactis, miserum senem sic affatur: O malis diebus onuste & inueterate, tuum ipsius os te coarguit, haud ego: tua labia contra te testimonium dicunt. Itaque erroris morbo relecto, Syria exacti erant illi quidem, sed in Pamphiliam profecti, eam eadem pernicie referferunt.

*Quonam pacto Valens in hæresim deflexerit. CAP. XI.*

**I**Am verò ad reliquam historiam veniam, & tempestatē, quæ multos fluctus, eosque turbulentissimos in ecclesiis excitauit, primum explanabo. Nam Valens potitus imperio, quanquam primò doctrinæ apostolicæ ornamentis decoratus, cum Gotthi Istrum traiecissent, & Thraciā popularentur, consilio inuito de colligendo exercitu, & bello contra eos suscipiendo, non putauit sibi consentaneū, vt nudus diuina gratia expeditionem faceret, sed se perfecta sacrosancti baptismatis armatura tegetet, idque præclare & sapienter admodum. postea tamen & nimia animi mollitie diffluere,